

Τέχνες & γράμματα

ΒΙΒΛΙΟ

«Μυστικό χωρίς μυστήρια ή όρκους»

Οι εκδόσεις Πατάκη συγκέντρωσαν σε έναν τόμο τις ποιητικές απόπειρες του Χόρχε Λουίς Μπόρχες όταν ήταν νέος

Αρχές Ιουλίου του 1923 εμφανίζεται η πρώτη ποιητική συλλογή του 24χρονου Χόρχε Λουίς Μπόρχες, «Πυρετός του Μπουένος Αίρες». Θα ακολουθήσουν άλλες δύο ποιητικές συλλογές («Αντικρινό φεγγάρι», «Τετράδιο Σαν Μαρτίν»), νεανικά έργα του μεγάλου συγγραφέα. Και οι τρεις συγκεντρώνονται στον τόμο «Πυρετός του Μπουένος Αίρες και άλλα νεανικά ποιήματα (1923-1929)» που κυκλοφορεί εντός των ημερών από τις εκδόσεις Πατάκη σε εισαγωγή, μετάφραση και σημειώσεις του Δημήτρη Καλοκύρη.

«Παρόλο που, το 1983, ο Μπόρχες με απέτρεψε, διακριτικά αλλά έντονα, από το να ασχοληθώ με τα νεανικά του ποιήματα», γράφει ο Δ. Καλοκύρης, «είχα ήδη μεταφράσει ορισμένα, σαν ασκήσεις ή υλικό προεργασίας προς τα ωριμότερα έργα του, τα οποία με απασχόλησαν πολλές δεκαετίες. (...) Πενήντα οκτώ ποιήματα, λοιπόν (τα περισσότερα μεταφρασμένα στη γλώσσα μας για πρώτη φορά), τα θαρραλέα βήματα ενός νεαρού που θα κατακτήσει με τη γραφή του την οικουμένη».

Σήμερα η «Κ» προδημοσιεύει τρία ποιήματα από αυτόν τον τόμο, ένα από κάθε συλλογή, τα οποία ενώνει ένα σπάνιο, για Μπόρχες, στοιχείο: αυτό του έρωτα.

H. M.

ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

ΒΟΡΕΙΟ ΠΡΟΑΣΤΙΟ

(Απόσπασμα. Από τη συλλογή «Τετράδιο Σαν Μαρτίν», 1929)

Η παρούσα δίλωση αφορά ένα μυστικό που δεν αποκαλύφθηκε λόγω αμέλειας και αχρηστίας, μυστικό χωρίς μυστήρια ή όρκους που παραμένει στην αφάνεια μόνο και μόνο από αδιαφορία: το έχουν κατακλύσει δειλινά και ανθρώπινες συνήθειες, το συντηρεί η λήθη – η πιο πενιχρή εκδοχή του μυστηρίου.

Κάποτε το προάστιο αυτό σήμαινε μια φίλια μια σύγκρουση αντιπάθειας και τρυφερότητας, όπως όλα της αγάπης:

αυτή η πίστη μόλις που διακρίνεται σε κάποια απομακρυσμένα περιστατικά που θα οβηστούν:

στο τραγουδάκι που μας θυμισε τις Πέντε Γωνίες, στην αυλή που με την αλκή του ρόδου αντιστάθηκε στους τοίχους που υψώνονταν τριγύρω, στην ταμπέλα που εξακολουθεί να γράφει «Το Άνθος του Βορρά» μισοσβησμένο, στους νεαρούς με τις κιθάρες

PHOTOFEST/AGF

και στην πόκα της ταβέρνας, στη σταματημένη μνήμη του τυφλού.

Αυτή η διαλυμένη αγάπη είναι το θλιβερό μυστικό μας. Κάτι αόρατο σιγοςβήνει στον κόσμο, μια αγάπη που φτάνει το εύρος της μουσικής. Αν μας απομακρύνει το προάστιο, τα στενά μαρμάρινα μπαλκονάκια του δε μας φέρνουν αντιμέτωπους με τον ουρανό. (...)

ΕΡΩΤΙΚΗ ΠΡΟΑΙΣΘΗΣΗ

(Από τη συλλογή «Αντικρινό φεγγάρι», 1925)

Ούτε κι αν νιώθω τόσο δικό μου αυτό το φωτεινό, σαν γιορτή, μετάπο σου ούτε κι αν συννηθίσω το κορμί σου, ακόμα μυστηριακό και σιωπηλό, ακόμα κοριτσιότικο, ούτε την αδιάκοπη πορεία της ζωής σου, που μια γίνεται λόγια, μια σιωπές, τίποτα πιο αιγινιατικό δε θα

Αγαλμα του Χόρχε Λουίς Μπόρχες στο Μπουένος Αίρες. Τρεις ποιητικές συλλογές εξέδωσε από το 1923 έως το 1929.

μπορέσεις να μου δώσεις πέρ' απ' το να κοιτάζω τον ύπνο σου τυλιγμένο μες στην αγρύπνια των χεριών μου. Σαν από θαύμα ξαναγίνεσαι παρθένα, από την αβωωτική αγνότητα του ύπνου αμέριμνη, λαμποκοπώντας σαν μια χαρούμενη στιγμή που ξεχωρίζει η μνήμη, να μου χαρίσεις τούτο τ' ακρογιάλι της ζωής σου, που ούτε κι εσύ η ίδια ακόμα δεν το ξέρεις.

Θα ξεχυθώ μες στη γαλήνη σου να εξερευνησω την πιο απόμακρη ακτή σου κι ίσως σε δω, πρώτη φορά, έτσι όπως θα πρέπει να σε βλέπει κι ο Θεός, με γκρεμισμένο το τεχνούργημα του Χρόνου, απαλλαγμένη και απ' τον έρωτα, και από μένα.

ΤΡΟΠΑΙΟ

(Από τη συλλογή «Πυρετός του Μπουένος Αίρες», 1923)

Σαν κάποιον που περιφέρεται στην ακτή θαμπωμένος από το μεγαλείο της θάλασσας, λουσιμένους φως και απέραντο χώρο, για μια ολόκληρη, ατέλειωτη, μέρα αξιώθηκα να είμαι θεατής της ομορφιάς σου. Αποκαιρητιστήκαμε το σούρουπο κι όπως η μοναξιά ερχόταν αργά αργά επιστρέφοντας από δρόμους που κάποια πρόσωπα ακόμα σου ήταν γνώριμα, η ευτυχία μου σκοτεινίαζε στη σκέψη ότι από τόσες έντονες, τρυφερές αναμνήσεις μόλις που θα έμεναν δύο ή τρεις για να μου μορφαίνουν την ψυχική όταν θα περιπλανιέται αθάνατη.

